

STAP 1

Ik merk dat de leerling het moeilijk heeft zich te houden aan regels en afspraken.

STAP 2

Dit wil ik bereiken met mijn leerling ... (concreet en klein)

Coachende vragen

- Wat maakt dat je vindt dat de leerling moeite heeft om zich te houden aan regels en afspraken? Wat zie of hoor je nu en wil je graag anders zien?
- Heb je zicht op hoe het komt dat de leerling moeite heeft om zich aan regels en afspraken te houden?
- Wat zou er tof zijn als je straks als leerkracht kan zeggen: mijn leerling houdt zich aan regels en afspraken? Wat zal je dan zien of horen? Wat zou er dan veranderd zijn?
- Noteer hier het concrete gedrag dat je verwacht van de leerling om te kunnen zeggen: "Nu houdt deze leerling zich aan regels en afspraken" Bekijk samen met de leerling welke van deze stappen al lukken/kunnen lukken.

STAP 3

Deze sterktes van mijn leerling kan ik inzetten om het vooropgestelde doel te bereiken ...

Coachende vragen

- Heb je zicht op de positieve kenmerken van de leerling? Indien niet of onvoldoende gekend, ga dan actief op zoek naar sterktes. Mogelijke hulpbronnen zijn: ouders, klassenraden, LVS, gesprek met leerling ...
- Bij sterktes denken we aan (cognitieve, affectieve en psychomotorische) vaardigheden, attitudes, kwaliteiten, karaktereigenschappen van de leerling
- Wanneer lijkt de leerling zich wel te kunnen houden aan regels en afspraken? Hoe merk je dat?
- Waar gaat het wel goed (School? Vrije tijd? Thuis?) Kunnen we daar zien of het de leerling wel lukt om zich te houden aan regels en afspraken?
- Hoe komt het dat het dan lukt om zich te houden aan regels en afspraken?

STAP 4

Dit zou mijn leerling nodig kunnen hebben...

Een leerkracht die

- leerlingen betreft bij het opstellen van haalbare regels en afspraken
- samen met de leerlingen de regels en afspraken positief verwoordt
- de regels en afspraken visualiseert en zichtbaar maakt voor de leerlingen
- duidelijke verwachtingen heeft van het gedrag van leerlingen en deze voor-/naleeft
- regels blijft herhalen, ook een-op-een, zonder in discussie te gaan
- duidelijk benoemt wat hij ziet, effectief bekrachtigt en corrigeert
- duidelijk communiceert over de consequenties van het gestelde gedrag
- voorspelbaar en consequent reageert
- de leerling inzichten verschaft in eigen gedrag
- helpt met reflecteren op eigen gedrag
- ...

Instructie die

- kort en duidelijk zijn
- ...

Een leeromgeving

- waar de regels en afspraken helder en zichtbaar zijn
- waar ruimte is voor een korte time out
- die prikkelarm is
- ...

Leeractiviteiten die

- afgestemd zijn op het niveau van de leerling en opbouwend zijn, zodat er voldoende succeservaringen opgedaan worden.
- ...

Opdrachten of taken die

- ...

Groeps-/klagenoten die

- model kunnen staan voor aanvaardbaar sociaal gedrag
- elkaar met rust laten bij het afwerken van taken/opdrachten/toetsen
- neutraal reageren en elkaar accepteren
- ...

Feedback die

- duidelijk het gedrag benoemt en niet de persoon beoordeelt/veroordeelt
- helpt het inzicht in sociale situaties te vergroten
- ...

Ouders die

- inzicht hebben in de sociale contacten van hun kind en positieve contacten stimuleren
- de gemaakte, haalbare regels en afspraken onderschrijven
- de zoon/dochter duidelijk maken dat ze het beleid op de school ondersteunen
- bereid zijn (vlot) te communiceren met de school
- ...

STAP 5

Deze maatregel(en) kan ik toepassen om mijn leerling te helpen ...

Elke klas is anders. Regels die voor elke groep in elke situatie gelden, bestaan helaas niet. Kies voor een vriendelijke, kordate aanpak. Met ruimte voor inspraak van je leerlingen, in een sfeer van vertrouwen.

1. Niets is normaal: Werk elk jaar aan nieuwe regels, met elke klas. Wat leerlingen 'normaal' vinden, verandert voortdurend. Want de wereld buiten de school evolueert. Water drinken tijdens de les, smartphonegebruik, mondige jongeren en botsende meningen ... Je moet met die kleine en grote veranderingen leren omgaan. Wat een paar jaar geleden bij niemand opkwam, vinden leerlingen nu normaal.
2. Blijf consequent: hou vol, hou focus: Zeg keer op keer hetzelfde en blijf rustig herhalen. Soms moet je iets honderden keren zeggen, wat jij zelf eigenlijk heel vanzelfsprekend vindt. Denk goed na over de regels: een regel waar je jezelf niet aan kan houden, is gedoemd te mislukken.
3. Maak duidelijke afspraken mét je leerlingen: Elke eerste les van het schooljaar begin je met afspraken maken. Je kan leerlingen vragen wat ze nodig hebben om in de klas en thuis te kunnen werken. Je kan een individuele vragenlijst geven, die leerlingen daarna in groepjes bespreken. Vanuit die groepsgesprekken leg je de afspraken vast in een kringgesprek. Steevast komt daaruit dat leerlingen samenwerking belangrijk vinden, een veilige sfeer, een goede uitleg, zelfs stilte en rust. Het is vooral handig: als het eens fout dreigt te gaan, dan kan je benadrukken wat er in groep is afgesproken. In januari kan je terugkomen op de afspraken en regels. Moet er iets veranderen? Loopt er iets goed? Zo kan je bijsturen voor de tweede helft van het schooljaar. Aanpassingen in de loop van het jaar kunnen echt wel. Ook dan werkt het om dat samen te bespreken.
4. Betrek collega's waar nodig: Toets af of collega's hetzelfde denken en reageren. Als jullie het niet eens zijn, kan je een regel bepalen louter voor jouw les. Je hoeft immers niet allemaal dezelfde aanpak en visie te hebben. Leerlingen leren ook de maatschappij kennen door zich aan te passen aan de verschillende persoonlijkheden en stijlen van hun leraren. In bepaalde gevallen is het wel nodig om aan hetzelfde zeel te trekken. In klasgroepen waar het moeilijk loopt, lukt alleen met een gezamenlijke aanpak.
5. Wees duidelijk bij overtredingen: Net zoals bij het aanleren van regels, is het belangrijk om ook bij overtredingen consequent te zijn. Laat de leerling de gevolgen dragen. Zo stimuleer je hen om verantwoordelijk en zelfredzaam te zijn.
6. Hou het aantal afspraken beperkt. Maak samen met de leerlingen bv. een top 5. Leg eventueel de link met regels uit het schoolreglement. Maak deze ook concreet naar gedragsverwachtingen toe. Bv. 'Respect tonen voor materiaal'. Wat verstaan we daaronder?

